

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ  
ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ  
ՃԳՆԱԺԱՄԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ**



**Կ Ա Ր Գ**

**ՃԳՆԱԺԱՄԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ  
ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԳԻՏԱՀՈՏԱԶՈՏԱԿԱՆ  
ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ**

**ԵՐԵՎԱՆ-2020**

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է  
ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԻՍՏՈՒՄ  
ԱՐՁ. No 6, ԿԱՅԱՅԱԾ 20.11.2020 Թ.  
ԳԻՏ. ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝  
Հ. ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ



**ՃԳՆԱԺԱՄԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ  
ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԳԻՏԱՀՈՏԱԶՈՏԱԿԱՆ  
ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ  
ԿԱՐԳ**

**1 . ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ**

**1.1.** Գիտահետազոտական պրակտիկան մագիստրոսի կրթական ծրագրի պարտադիր բաղադրամասերից է: Գիտահետազոտական պրակտիկան նպատակաուղղված է աջակցելու սովորողների ստացած տեսական գիտելիքներն ամրապնդելու, ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքի համար անհրաժեշտ ունակություններ ձեռքբերելու գործին:

**2. ԳԻՏԱՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՆ  
ՈՒ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ**

**2.1.** *Գիտահետազոտական պրակտիկայի նպատակներն են՝* մասնագիտական գիտելիքների ընդլայնումը, համակարգումը և ամրագրումը, սովորողների մոտ ինքնուրույն գիտական աշխատանք, հետազոտություններ, տեսական վերլուծություն և փորձարկումներ կատարելու կարողությունների ձևավորումը:

**2.2.** *Գիտահետազոտական պրակտիկայի հիմնական խնդիր-*

### ***ներն են՝***

- տարբեր գիտական խմբերի և հետազոտողների հետ համագործակցելու ունակությունների ձեռքբերումը,
- սովորողների ծանոթությունը գիտական հետազոտությունների անցկացման մեթոդներին, գիտական աշխատանքի կատարման տարբեր փուլերին, գիտական որոնման առանձին մեթոդներին, ինչպես նաև աշխատանքի արդյունքում ստացված տվյալների վերլուծությունն ու համակարգումը և մագիստրոսական թեզի համար դրանց օգտագործումը,
- սովորողների կողմից փորձի ձեռքբերումն արդիական գիտական հիմնախնդիրների ուսումնասիրման բնագավառում կոլեկտիվ գիտական աշխատանք կատարելու համար:

### ***2.3. Գիտահետազոտական պրակտիկայի ընթացքում սովորողը պետք է ուսումնասիրի՝***

- հետազոտական աշխատանքների իրականացման մեթոդները և ձևերը,
- փորձարարական տվյալների մշակման և անալիզի մեթոդները,
- գիտական հետազոտություններում օգտագործվող տեղեկատվական տեխնոլոգիաները,
- հետազոտությունների համար օգտագործվող սարքավորումների շահագործման կանոնները,
- մագիստրոսական թեզի որակավորման աշխատանքում օգտագործելու համար թեմային վերաբերող գրական աղբյուրները,

- գիտական և գիտատեխնիկական նյութերի ձևակերպմանը ներկայացվող պահանջները:

#### **2.4. *Գիտահետազոտական պրակտիկայի ընթացքում սովորողը պետք է կատարի՝***

- հետազոտության թեմայով տեսական կամ փորձարարական հետազոտություն,
- ստացված արդյունքների հավաստիության վերլուծություն,
- հետազոտության թեմայով գիտական և գիտատեխնիկական տեղեկատվության վերլուծություն, համակարգում և ամփոփում,
- կատարված հետազոտությունների գիտական կամ գործնական նշանակության վերլուծություն:

### **3. ԳԻՏԱՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՏԵՂԸ ԵՎ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ**

- 3.1. Գիտահետազոտական պրակտիկան ուսումնական գործընթացի բաղկացուցիչ մասն է, և տեսական ուսուցումը պրակտիկ գործունեության հետ փոխկապակցելու անհրաժեշտ միջոցը:
- 3.2. Գիտահետազոտական պրակտիկան անցկացվում է մագիստրոսի կրթական ծրագրի երկրորդ կուրսում:
- 3.3. Պրակտիկայի տևողությունը կազմում է 4 շաբաթ՝ համաձայն մագիստրոսի կրթական ծրագրերի ուսումնական պլանների:

- 3.4. Գիտահետազոտական պրակտիկան կարող է անցկացվել մագիստրոսի կրթական ծրագրերն իրականացնող համապատասխան մասնագիտական ամբիոններում, ինչպես նաև ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության ստորաբաժանումներում, պետական, հասարակական, առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպություններում, հիմնարկ-ձեռնարկություններում, որտեղ հնարավոր է մագիստրոսական թեզի կատարման համար անհրաժեշտ նյութերի ուսումնասիրությունը և հավաքումը:
- 3.5. Գիտահետազոտական պրակտիկայի անցկացման նպատակով բոլոր սովորողների համար նշանակվում են ղեկավարներ՝ ամբիոններից և պրակտիկայի անցկացման վայրից:
- 3.6. Գիտահետազոտական պրակտիկայի ընթացքում սովորողի գործունեությունը պետք է համապատասխանի իր գիտահետազոտական աշխատանքի թեմայի նպատակներին և խնդիրներին:
- 3.7. Գիտահետազոտական պրակտիկան սկսվելուց առաջ կազմակերպվում է մեթոդական խորհրդատվություն սովորողների և պրակտիկայի պատասխանատուների մասնակցությամբ, պարզաբանելու պրակտիկայի նպատակները, խնդիրները, նրա անցկացման ժամկետները, ինչպես նաև ծանոթացնելու օրագրերի լրացման կարգին, նրանց իրավունքներին և պարտականություններին:
- 3.8. Գիտահետազոտական պրակտիկայի ընթացքում սովորողները պետք է ենթարկվեն պրակտիկայի անցկացման վայրի

ներքին կարգապահական և անվտանգության տեխնիկայի կանոններին:

#### **4. ԳԻՏԱՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ**

- 4.1. Գիտահետազոտական պրակտիկայի բովանդակությունը որոշվում է մագիստրոսի կրթական ծրագրերի ղեկավարների կողմից՝ բարձրագույն մասնագիտական կրթության պետական չափորոշիչների հիման վրա և արտահայտվում պրակտիկայի անհատական ծրագրում:
- 4.2. Գիտահետազոտական պրակտիկան իրականացվում է մագիստրոսական թեզի հաստատված թեմայի շրջանակներում՝ հաշվի առնելով հիշյալ պրակտիկայի անցկացման վայրի հնարավորությունները:
- 4.3. Պրակտիկայի ընթացքում սովորողների աշխատանքը կազմակերպվում է համաձայն մագիստրոսական թեզի ուղղությամբ պլանավորված աշխատանքի,
  - հետազոտության նպատակների և խնդիրների ձևակերպում,
  - հետազոտության անցկացման մեթոդների որոշում, աշխատանքի պլանավորում,
  - պլանով նախատեսված աշխատանքների իրականացում,
  - անհրաժեշտ նյութերի ընտրություն և համակարգում (գրականություն, մասնագիտական գրականություն, կատարված գիտահետազոտական աշխատանքների հաշվետ-

վություններ և այլն),

- տվյալ խնդրին վերաբերող գրական նյութերի ուսումնասիրություն և վերլուծություն,
- ստացված փորձարարական տվյալների վերլուծություն,
- հետազոտության արդյունքների վերլուծություն և ամփոփում:

## **5. ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ ԳԻՏԱՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՎԱՅՐՈՒՄ**

5.1. Սովորողի գործունեությունը պրակտիկայի անցկացման վայրում բաղկացած է հետևյալ փուլերից.

**1) *հեղազոտության անցկացման աշխատանքային պլանի և գրաֆիկի կազմում ղեկավարի մասնակցությամբ (Հավելված 1, Հավելված 2):***

**2) *կոնկրետ խնդիրների*** և նպատակների ձևակերպում, օտարերկրյա և հայրենական գրականության մեջ տվյալ թեմային վերաբերող գրական տվյալների հավաքագրում (աշխատանք գրադարանում, նյութերի որոնում ինտերնետային ռեսուրսներում և այլն), ամփոփում, վերլուծություն, փորձարարական աշխատանքների կատարում, տվյալների ամփոփում ու վերլուծություն և այլն:

**3) *իրականացված հեղազոտության*** արդյունքների ամփոփում, ձևակերպում և համաձայնեցում՝ մագիստրոսական թեզի ղեկավարի հետ:



## **6. ԳԻՏԱՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻՑ ՍՊԱՍՎԵԼԻՔ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ**

- 6.1. Մասնագիտական և գիտական տեղեկատվությունը հավաքելու, վերլուծելու և մշակելու ժամանակակից մեթոդներն օգտագործելու կարողություն:
- 6.2. Գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոդաբանության հիմնական դրույթների իմացություն, մագիստրոսական թեզի թեմայով աշխատանքներում դրանք կիրառելու կարողություն:
- 6.3. Հետազոտության թեմային վերաբերող նյութերը հաշվետվությունների, տպագրությունների, զեկուցումների ձևով շարադրելու կարողություն:

## **7. ԳԻՏԱՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐՈՎ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՆՅՈՒԹԵՐԸ**

- 7.1. ***Գիտահետազոտական պրակտիկայի արդյունքներով սովորողն ամբիոն է ներկայացնում.***
  - մագիստրոսական թեզի թեմային վերաբերող գրականության վերլուծությունը,
  - փորձարարական աշխատանքների տվյալների վերլուծությամբ և ամփոփմամբ հաշվետվությունը:
- 7.2. Ղեկավարի կողմից ստորագրված պրակտիկայի հաշվետվությունը ներկայացվում է ամբիոնի վարիչին կամ մագիստրոսի կրթական ծրագրի ղեկավարին:

## **8. ԳԻՏԱՇԱՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՎԵՐԱՀԱՅՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ**

- 8.1.** Գիտահետազոտական պրակտիկայի անցկացման ղեկավարությունն ու վերահսկողությունն իրականացվում է համապատասխան ամբիոնների մասնագետների կողմից:
- 8.2.** Գիտահետազոտական պրակտիկայի ղեկավարը մեթոդական օգնություն է տրամադրում սովորողին՝ կատարվող հետազոտության հետ կապված խնդիրների լուծման գործում:
- 8.3. *Գիտահետազոտական պրակտիկայի ղեկավարը՝***
- համաձայնեցնում է գիտահետազոտական պրակտիկայի թեման, ծրագիրը ամբիոնի վարիչի կամ մագիստրոսի կրթական ծրագրի ղեկավարի հետ,
  - կատարում է անհրաժեշտ կազմակերպչական աշխատանք՝ գիտահետազոտական պրակտիկայի ծրագրի կատարման ուղղությամբ,
  - որոշում է կատարվող հետազոտության փուլերի հաջորդականությունը, գիտահետազոտական պրակտիկայի անցկացման գրաֆիկը, սովորողի աշխատանքային ռեժիմը,
  - համակարգված վերահսկում է գիտահետազոտական պրակտիկայի ընթացքը և սովորողների աշխատանքը,
  - օգնում է սովորողներին՝ գիտահետազոտական պրակտիկայի անցկացման և հաշվետվության ձևակերպման հետ կապված բոլոր հարցերում:

#### **8.4. Ղեկավարը՝**

- իրականացնում է գիտահետազոտական պրակտիկայի խնդրի ձևակերպումը՝ սովորողներին տրամադրելով անհատական առաջադրանքներ մագիստրոսական թեզի ուղղությամբ անհրաժեշտ նյութերի հավաքման համար, տրամադրում է անհրաժեշտ խորհրդատվական օգնություն,
- տալիս է հանձնարարականներ՝ գրականության ուսումնասիրման և հետազոտության մեթոդների կիրառման ուղղությամբ:

#### **8.5. Գիտահետազոտական պրակտիկայի անցկացման ընթացքում սովորողը՝**

- ստանում է ղեկավարից գիտահետազոտական պրակտիկայի կազմակերպման և անցկացման հետ կապված հանձնարարականներ, բացատրություններ և առաջարկներ, ներկայացնում իր կատարած աշխատանքի հաշվետվությունը՝ պրակտիկայի անցկացման գրաֆիկին համաձայն,
- կատարում է հետազոտություններ թեզի թեմայով՝ համաձայն պրակտիկայի ծրագրի և գրաֆիկի,
- կազմում է հաշվետվություն կատարած աշխատանքի արդյունքների ամփոփմամբ, ըստ սույն Կարգի:

### **9. ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄԸ**

- 9.1** Ատեստավորումը մասնագիտական և գիտահետազոտական պրակտիկաների արդյունքներով իրականացվում է պրակտիկայի հաշվետվության արդյունքների և պրակտի-

կայի ղեկավարությունն իրականացնող դասախոսի գրավոր կարծիքի հիման վրա (**Հավելված 3, Հավելված 4**): Ատեստավորումը կատարվում է ստուգարքի ձևով (ստուգված/չստուգված) և հաշվի է առնվում սովորողների միջանկյալ (կիսամյակային) ատեստավորման ժամանակ:

- 9.2** Պրակտիկայի պաշտպանությունից «չստուգված», կամ անհարգելի պատճառով պրակտիկայից բացակայած սովորողն ազատվում է Ակադեմիայից:
- 9.3** Հարգելի պատճառով պրակտիկայից բացակայած սովորողը պարտավոր է պրակտիկան անցնել դասերից դուրս՝ ազատ ժամանակ:
- 9.4** Պրակտիկայի փաստաթղթերը պահվում են ամբիոնում:

**Հավելված 1.**

**ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆ**

---

*/Ազգանուն, անուն, հայրանուն/*

---

*/Մասնագիտությունը/*

Հ/Հ	Պրակտիկայի անցկացման ենթաբաժինը, աշխատանքի բովանդակությունը	Կատարման ժամկետները	Նշում կատարման մասին
1.			
2.			
3.			
4.			

**Ամբիոնի վարիչ/Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ղեկավար՝**

---

*/Ստորագրություն/*

**Սովորող՝**

---

*/Ստորագրություն/*

**Հավելված 2.**

**ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ԳՐԱՖԻԿ**

<b>Ամիս, ամսա- թիվ</b>	<b>Կատարված աշխատանքի հակիրճ բովանդակությունը</b>	<b>Աշխատանքի արդյունքը</b>	<b>Պրակտիկայի անցկացման վայրի պատասխա- նատուի ստորագրու- թյունը</b>

**Ամբիոնի վարիչ/Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ղեկավար՝**

\_\_\_\_\_  
**/Ստորագրություն/**

**Սովորող ՝**

\_\_\_\_\_  
**/Ստորագրություն/**

**Հավելված 3.**

**ՀՀ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ  
ՃԳՆԱԺԱՄԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ**



**ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ**

**ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ՝** \_\_\_\_\_

**ԱՄԲԻՈՆ՝** \_\_\_\_\_

*/Պրակտիկայի անցկացման վայրի անվանումը/*

**Սովորող՝** \_\_\_\_\_

*/Անուն, ազգանուն/*

**Կուրս՝** \_\_\_\_\_

**Ամբիոնի վարիչ՝** \_\_\_\_\_ «    » 20 թ.

*/Ստորագրություն/ /ԱԱՀ/*

**Մագիստրոսի կրթական  
ծրագրի ղեկավար՝** \_\_\_\_\_ «    » 20 թ.

*/Ստորագրություն/ /ԱԱՀ/*

**ԵՐԵՎԱՆ - 2020**

**ԿԱՐԾԻՔ**

**ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ**

\_\_\_\_\_մինչև \_\_\_\_\_ ժամանակահատվածը

\_\_\_\_\_  
*/Սովորողի ԱԱՀ/*

անցկացրել է պրակտիկան \_\_\_\_\_  
*(Կազմակերպության, բաժնի անվանումը)*

Պրակտիկայի անցկացման ընթացքում \_\_\_\_\_

*/Սովորողի ԱԱՀ/*

ուսումնասիրել է հետևյալ հարցերը.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Պրակտիկայի անցկացման ընթացքում սովորողն իրեն դրսևորել է (տրվում է տվյալ սովորողի՝ պրակտիկայի ընթացքում դրսևորած գիտելիքների, կարողությունների, ունակությունների գնահատումը.

Պրակտիկայի ղեկավարի ստորագրություն՝ \_\_\_\_\_

Սովորողի ստորագրություն՝ \_\_\_\_\_



## ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ընդհանուր դրույթներ.....	3
2. Գիտահետազոտական պրակտիկայի նպատակներն ու հիմնական խնդիրները.....	3
3. Գիտահետազոտական պրակտիկայի անցկացման տեղը և ժամկետները.....	5
4. Գիտահետազոտական պրակտիկայի բովանդակությունը.....	7
5. Սովորողի գործունեությունը գիտահետազոտական պրակտիկայի անցկացման վայրում.....	8
6. Գիտահետազոտական պրակտիկայից սպասվելիք արդյունքները.....	9
7. Գիտահետազոտական պրակտիկայի արդյունքներով ներկայացվող նյութերը.....	9
8. Գիտահետազոտական պրակտիկայի անցկացման վերահսկողությունը.....	10
9. Պրակտիկայի արդյունքների ամփոփումը.....	12
10. <u>Հավելված 1.</u> Պրակտիկայի աշխատանքային պլան.....	13
11. <u>Հավելված 2.</u> Պրակտիկայի անցկացման գրաֆիկ.....	14
12. <u>Հավելված 3.</u> Հաշվետվություն պրակտիկայի.....	15
13. <u>Հավելված 4.</u> Պրակտիկայի անցկացման վայրի կողմից նշանակված պրակտիկայի ղեկավարի կարծիք.....	16
14. Բովանդակություն.....	17





